БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 279 (18.457). • Якшанба, 1982 йил 5 декабрь • Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитетида, СССР Олий Совети Президиумида, РСФСР Олий Совети Президиумида

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва РСФСР Олий Совети Президиуми Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонлаш юзасидан 1982 йил 21 декабрда Москва шаҳрида Кремлнинг Съездлар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети ва Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси Олий Советининг қўшма тантанали мажлисини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

ТОШКЕНТ. 1982 йил 4 декабрь. В. И. Ленин номли СССР Халқлари дўстлиги саройи. Ўзбекистон деҳқонларининг катта меҳнат ғалабаси муносабати билан КПСС Марказий Комитетнинг Табрикномасига бағишланган тантанали митинг президиуми.

Л. Гусейнов фотоси

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига

Ўзбекистон ССР давлатга пахта сотиш юзасидан социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети Ўзбекистон меҳнаткашларига йўллаган Табрикномасига бағишланган тантанали митингда қатнашган бизлар шонли партиямизнинг ленинчи штабига сидқидилдан салом йўллаймиз ҳамда республика деҳқонлари, барча меҳнаткашларининг фидокорона меҳнатига берилган юксак баҳо учун қизғин миннатдорчилик ва астойдил ташаккур билдирамиз.

Ватан 6 миллион тонна Ўзбекистон пахтасини олди. Бу шонли меҳнат ғалабаси, Ўзбекистон экономикаси ва маданиятининг муваффақиятли ривожланаётганлиги — Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитетининг доно раҳбарлиги, КПСС тарихий XXVI съезди қарорлари изчиллик билан амалга оширилаётганлиги натижасидир. Беш йиллик иккинчи йили ҳосили учун кураш пахтачилик тарихига деҳқонлар, барча меҳнаткашлар сабот-матонати ва қаҳрамонлиги, уларнинг ватанпарварлик ва интернационал бурчга содиқлиги рамзи бўлиб киради. Мамлакатимиздаги барча халқларнинг ва аввало улуғ рус халқининг бебаҳо ёрдами туфайли шундай меҳнат жасорати кўрсатилди, бу эса КПСС аграр сиёсати ҳаётий кучининг далилидир.

Мислсиз қийин ғалабага табиат инжиқликларига қарши астойдил олиб борилган фидокорона курашда замин ҳозирланди. «Оқ олтин» ижодкорлари баҳордаги одатдан ташқари жазирама иссиққа, ёздаги бўронли шамоллар ва қаттиқ сув танқчиллигига, кузда ёққан қор ва тўхтовсиз ёмғирларга сабот-матонатни, қаҳрамонона меҳнатни ва юксак маҳоратни қарама-қарши қилиб қўйдилар.

Барча совет кишилари каби республика ишчилари, колхозчилари ва зиёлилари ҳам КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми ҳамда СССР Олий Совети еттинчи сессияси қарорлари туфайли юзага келган зўр сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати жўш урган вазиятда яшаб, ишламоқдалар.

Республика меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Юрий Владимирович Андроповнинг Пленумда сўзлаган ғоят сермазмун программ нутқини баланд руҳ билан қабул қилдилар. Бу нутқда партия ички ва ташқи сиёсатининг актуал проблемалари кўтариб чиқилган, совет экономикасининг ҳозирги аҳволи атрофлича таҳлил қилинган, мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг туб вазифалари белгиланган, уларни бажариш йўллари ва воситалари кўрсатиб берилган.

Бизнинг партиямиз халқимизни коммунизм қурилишида янги-янги марраларни эгаллашга комил ишонч билан бошлаб бормоқда. Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, совет кишиларининг фаровонлигини ошириш юзасидан Пленум қарорлари, КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси собитқадам фаолияти — ленинча тўғри йўл бўлиб, КПСС XXVI съезди белгилаган программанинг изчил ва муттасил амалга оширилишидир. Республика меҳнаткашлари Пленум қарорларини янги резервлар ва имкониятларни тинимсиз қидиришга, шу йилги топшириқларни муваффақиятли адо этишга, 1983 йилги ҳамда умуман беш йиллик планини тўла ва ошириб бажаришга қаратилган жанговар ва конкрет ҳаракат программаси деб қабул қилдилар.

Пленум қарорларидан ва КПСС Марказий Комитети Табрикномасидаги самимий сўзлардан руҳланган республика меҳнаткашлари эришилган марраларни мустаҳкамлаш, деҳқончилик ва чорвачилик жамики маҳсулотларини етиштиришни янада кўпайтиришни таъминлаш, СССРнинг Озиқ-овқат программасини бажаришга қўшадиган ҳиссасини ошириш учун ҳамма ишни қиладилар. Пахта етиштиришни муттасил кўпайтиришни, унинг сифатини оширишни ўзимизнинг ватанпарварлик ва интернационал бурчимизни бажаришдаги бош вазифа деб биламиз.

Ўзбекистон ишчилари, колхозчилари, зиёлилари ўн биринчи беш йиллик иккинчи йилини муваффақиятли туғаллай туриб партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари белгилаган улуғвор режаларни амалга ошириш борасида яна ҳам зўр сабот-матонат билан ишлашга азму қарор бергандирлар. Биз КПССнинг доно ички ва ташқи сиёсатини қизғин ва якдиллик билан, чин қалбдан маъқуллаймиз ҳамда қўллаб-қувватлаймиз. Бутун дунёда тинчлик, совет кишиларининг бахт-саодати ва фаровонлиги — КПССнинг олий мақсадидир.

Жонажон ленинчи партия теварагига маҳкам жипслашган Ўзбекистон меҳнаткашлари кўпмиллатли социалистик Ватанимизни янада гуллаб яшнатиш учун бундан буён ҳам ўзларининг бутун кучи, билимлари ва тажрибасини сарфлайверадилар, деб КПСС Марказий Комитетига, Марказий Комитет Сиёсий бюросига ваъда берамиз.

Яшасин улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

ХАЛҚ БОЙЛИГИНИ ЯРАТАЁТГАН ОЛТИН ҚЎЛЛАРГА ОФАРИН!

Ўзбекистон деҳқонларининг меҳнатдаги катта ғалабаси муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг Табрикномасига бағишланиб Тошкентда ўтказилган тантанали митинг

Ўзбекистон деҳқонларининг: олти миллиондан ортиқ Ўзбекистон пахтаси давлат хирмонида! — деган меҳнат рапорти совет халқлари қардошлигининг ажойиб байрами — СССР ташкил этилганлигининг яқинлашиб келаётган 60 йиллигига берилган ғалаба салюти бўлиб янгради. Ҳаддан ташқари қийин об-ҳаво шароитларида мўл-кўл «оқ олтин», дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилди ва йиғиштириб олинди, юбилей йилининг социалистик мажбуриятлари шараф билан бажарилди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг меҳнатдаги ажойиб ғалаба муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига ва Министрлар Советига, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига йўллаган Табрикномаси республикада зўр қувонч туйғуси билан кутиб олинди. Юбилей вахтасида эришилган муваффақиятларга берилган юксак баҳо республиканинг қишлоқ ва шаҳарларидаги миллион-миллион меҳнатчилар — ҳосил учун бўлган жангда актив ва фидокорона қатнашган ҳамма кишилар қалбида ҳаяжонли акс-садо берди, партия XXVI съезди тарихий режаларини, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларини муваффақиятли равишда амалга ошириш, жонажон Ватан бойлигини янада кўпайтириш йўлида янги-янги зафарларга руҳлантириб юборди.

4 декабрь куни Тошкентдаги В. И. Ленин номли СССР Халқлари дўстлиги саройида шу Табрикнома туфайли вужудга келган байрамона завқ-шавқ кайфияти айниқса яққол сезилиб турди. Айни шу ерда, шу йилнинг март ойида Леонид Ильич Брежнев Ўзбекистон ССРга Ленин орденини топшираётган пайтда республика меҳнаткашлари олдига хўжалик ва маданий қурилишнинг энг муҳим вазифаларини қўйган эди, бу вазифалар юбилейолди социалистик мусобақасининг асосий марраларини белгилаб берган эди. Мана энди шу мусобақанинг пешқадамлари саройга ўз бурчларини бажарганликлари учун фахрланиш туйғуларига тўлиб-тошиб келдилар. Йиғилишга келганлар кўксидаги қаҳрамонлик олтин юлдузлари, давлатнинг бошқа мукофотлари прожекторлар нурида ялтирайди. Машҳур пахтакорлар ва ғаллакорлар, саноат ишлаб чиқаришининг новаторлари, фан ва маданият арбоблари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг намояндалари сарой залида ўтиришибди. Сарой саҳнасига «6000000» рақами ёзилган. Кўп ойлар мобайнида бу рақам об-ҳаво инжиқликларига қарши жангга кирган ва эзгу мақсадга эришиш орзуси билан енг шимарган миллион-миллион кишилар учун ўзига хос машъал бўлиб хизмат қилди. Бугун, юксак маррага эришилган бир пайтда бу рақамда партия даъвати билан ижодий меҳнат чўққиларига кўтарилган халқнинг баҳодирона кучи бамисоли кўзгуда акс этгандек бўлиб турибди.

КПСС Марказий Комитетининг Табрикномасига бағишланган тантанали митингни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаев очди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовга сўз берилади. У гулдурос давомли қарсаклар остида КПСС Марказий Комитетининг Табрикномасини ўқиб эшиттиради, сўнгра нутқ сўзлайди.

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

Азиз ўртоқлар! КПСС Марказий Комитетининг Табрикномаси — жуда катта аҳамиятга эга бўлган, алоҳида маъноға тўлиқ ҳужжатдир. Унда Ўзбекистон деҳқонларининг, барча меҳнаткашларининг илҳомбахш меҳнатига юксак баҳо берилган. Табрикноманинг тўлқинлантирувчи сўзларида КПСС ленинчи Марказий Комитетининг пахтакорлар тўғрисидаги, совет кишиларининг бахт-саодати ҳақидаги оталарча ғамхўрлиги ва эътибори ифодаланган. Табрикнома Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ва бутун аграр саноат комплекси меҳнатчиларини, партия, совет, хўжалик органларини қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада интенсивлашга оид аниқ йўл-йўриқлар билан қуроллантиради.

Азиз ўтоқлар, самимий табрик сўзлари учун, ишимизга берилган юксак баҳо учун сизларнинг номингиздан, сизлар орқали Ўзбекистон деҳқонлари ва барча меҳнаткашлари номидан КПСС ленинчи Марказий Комитетига, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюросига сидқидилдан ташаккур изҳор этишга ижозат бергайсизлар.

(Давоми учинчи бетда).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети «В. И. Ленин номидаги Минск трактор заводи ишлаб чиқариш бирлашмаси, тупроқни ихоталовчи технологиялар учун қишлоқ хўжалик машиналари тайёрловчи ишлаб чиқариш бирлашмаси (Целиноградсельмаш), «Гомсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳамда Плавск «Смичка» машинасозлик заводи коллективларининг КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорлари асосида қишлоқ хўжалиги ва саноатнинг озиқ-овқат тармоқлари учун ишлаб чиқариладиган машина-ускуналар техник даражаси, сифати ва пухталигини ошириш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш борасидаги ташаббуси тўғрисида» қарор қабул қилди.

Қарорда Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги «В. И. Ленин номидаги Минск трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва тупроқни ихоталовчи технологиялар учун қишлоқ хўжалик машиналари тайёрловчи ишлаб чиқариш бирлашмаси (Целиноградсельмаш), Чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш учун машинасозлик министрлиги «Гомсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Енгил ва озиқ-овқат саноати ҳамда рўзғор буюмлари машинасозлиги министрлиги Плавск «Смичка» машинасозлик заводи коллективларининг ташаббуси маъқулланди. Бу коллективлар «Озиқ-овқат программасига юқори сифатли, пухта ва самарали техника етказиб берайлик» деган шиор остида социалистик мусобақани авж олдириб юборган ва 1983—1985 йилларга қишлоқ хўжалиги ва саноатнинг озиқ-овқат тармоқлари учун ишлаб чиқарилаётган машина-ускуналар техник даражаси, сифати ва пухталигини ошириш ҳамда юксак самарали техника ишлаб чиқаришни кўпайтириш борасида зиммаларига қўшимча мажбуриятлар қабул қилдилар.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область, шаҳар ва район партия комитетларига қишлоқ хўжалиги ҳамда саноат озиқ-овқат тармоқлари учун машина-ускуналар ишлаб чиқарувчи барча корхоналар ва ташкилотлар меҳнат коллективларини КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалар асосида шу машина-ускуналар техник даражаси, сифати ва пухталигини ошириш юзасидан социалистик мусобақага жалб этиш борасида ташкилотчилик ва сиёсий ишлар ўтказиш тавсия қилинди.

Марказий ва маҳаллий газеталарнинг редакцияларига қишлоқ хўжалик ва озиқ-овқат машинасозлиги, саноат бошқа тармоқлари корхоналари меҳнаткашлари қишлоқ хўжалиги ҳамда саноатнинг озиқ-овқат тармоқлари учун юксак самарали машина-ускуналар ишлаб чиқаришни ривожлантириш юзасидан зиммаларига олган мажбуриятларни қандай бажараётганликларини мунтазам равишда ёритиб бориш, ишлаб чиқариш илғор коллективлари ва новаторлари тажрибаларини кенг кўламда пропаганда қилиш вазифаси топширилди.

ЛЕНИН ПАРТИЯСИ БАЙРОҒИ ОСТИДА, ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ БАЙРОҒИ ОСТИДА

СССР ва РСФСР ижодий союзлари ҳамда ташкилотлари правлениеларининг бирлашган пленуми

Кўпмиллатли совет маданияти усталари халқнинг қаҳрамонона зафарларидан, ўзининг 60 йиллигини кутиб олаётган Ватанимизнинг буюк ютуқларидан [illegible]

[illegible]

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайладилар.

Мажлис аҳли замонамизнинг энг буюк сиёсий ва давлат арбоби, санъат ва адабиётни ривожлантириш тўғрисида, совет жамиятининг маънавий бойликларини кўпайтириш ҳақида, ижодий союзларнинг фаолияти тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб келган Леонид Ильич Брежнев хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Пленумни СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофотининг лауреати **Г. Марков** очди.

Ҳар бир совет кишисини ғоят тўлқинлантирувчи катта, тантанали байрам шарофати билан шу тарихий залга тўпландик: СССР Иттифоқи 60 ёшга тўлмоқда! — деди у. Бугун, байрам арафаси кунида биз аввало Ленинни, коммунистик идеалларнинг олижаноблиги, ишчилар синфининг шон-шарафи ва виждони, революция шунқорларининг мардлиги, халқлар тажрибаси ва донишмандлигини ўзида мужассамлаштирган Ленин партиясини [illegible]

[illegible] четда қолмайдилар, улар совет кишилари ўз бунёдкорлик меҳнатлари билан ғалабага замин яратаётган ҳамма жойларда бўладилар, ўз ижодлари билан кишиларни коммунистик фазилатлар руҳида, социалистик Ватанни ҳимоя қилишга тайёр бўлиб туриш руҳида тарбиялайверадилар, жамики илғор, яхши ташаббусларини қўллаб-қувватлайдилар, бадиий ижодкорликда янги-янги ютуқларга эришиб, социалистик реализм принципларини қарор топтираверадилар.

Кўпмиллатли совет маданияти усталари янги жамият кишисини маънавий жиҳатдан вояга етказишда партиянинг содиқ ёрдамчилари бўлишни ўзларининг ижодкорлик ва гражданлик бурчи, деб биладилар.

Халқнинг ўзи бизни ижод қилишга, китоблар яратишга руҳлантирмоқда, деди РСФСР Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофотининг лауреати **С. Михалков**. Биз халқ эҳтирослари билан, унинг фикр-ўйлари ва орзу-умидлари билан қувончлари ва ташвишлари билан яшайдилар. [illegible]

[illegible] лиги куч билан янграши. Шу даъват ёзувчилар учун ҳам жуда зўр аҳамиятга моликдир, деб уқтирди Москва ёзувчилар ташкилоти правлениесининг биринчи секретари **Ф. Кузнецов**.

Партиянинг меҳнат самарадорлиги, интенсивлиги, натижадорлиги сари кескин бурилиш қилишга қаратилган сиёсати кўп миллатли социалистик Ватаннинг граждани ва ватанпарвари бўлмиш совет санъаткорига ҳам яқин ва тушунарлидир. Мана шу типдаги ижодкор — кўпмиллатли маданиятимизнинг олий бойлиги ва ифтихоридир. Ижодий союзларнинг бирлашган пленуми ягона тарихий бирликка жипслашган СССР халқлари қардошлиги ва дўстлиги юксак принципларини қарор топтириш белгиси остида ўтмоқда, деди СССР Кинематографиячилар союзи правлениесининг биринчи секретари, СССР халқ артисти, Ленин мукофоти лауреати **Л. Кулиджанов**. Адабиёт ва санъат усталари партия билан бирга боришга, коммунистик қурилиш ишига ўз ҳиссасини қўшишга ҳамиша тайёрдирлар. Нотиқ ушбу пленум кўп миллатли совет бадиий маданиятини ривожлантиришга янги омил бахш этади, деб ишонч билдирди.

Маънавий бойликларни саховат билан баҳам кўриш, миллий маданиятлар ўзаро таъсири ва бир-бирини ўзаро бойитиши жараёнининг кучайиши совет турмуш тарзининг энг муҳим хусусиятларидан биридир. Шу фикрни таъкидлаш билан СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотларининг лауреати **Д. Банионис** Литва профессионал театрининг туғилган куни 1918 йилда Совет ҳокимияти эълон қилинган кунга тўғри келиши бежиз эмаслигини уқтириб ўтди. Ўша пайтдаёқ унга Россия театр маданиятининг, эндиликда совет маданияти деган мағрур ном билан аталаётган маданиятнинг конкрет ёрдами ҳозирги қардошларча садоқат муждаси сифатида айниқса яққол намоён бўлган эди.

Биз учун мустаҳкам қардошликдан ҳам каттароқ ғалаба йўқ, — деди Озарбайжон опера ва балет театрининг солисти, СССР халқ артисти **М. Магомаев**. Мен мамлакат бўйлаб кўп кезганман, турли касб, турли миллат намояндалари билан мулоқотда бўлганман, ҳар сафар мен шу улуғ дўстликнинг ҳаётий кучига тобора кўпроқ ишонч ҳосил қилганман. Бу дўстликнинг қудратли, сершох, сермева дарахти сўлиш нималигини билмайди. Мамлакатимизда халқлар дўстлиги, санъатлар дўстлигининг унутилмас байрамлари ранг-баранг бўёқларда товланиб, қўшиқлар, рақслар билан файзли бўлиб ўтмоқда. Мана шундай кунларда ўз халқининг санъатининг намояндаси бўлиш нақадар катта масъулият, нақадар фахрли ҳуқуқ эканини айниқса ўткир ҳис этасан киши!

Кўп тилли, кўп овозли ва кўп бўёқли Советлар мамлакатининг санъаткорлари Москвага қай томондан келмасинлар, биз пойтахтга ўз меҳр-муҳаббатимиз, орзу-умидимиз, эзгу ҳис-туйғумиз ва фикри-зикримизнинг учта гулчамбарини келтирамиз, деди Доғистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофотининг лауреати **Р. Ҳамзатов**.

Биз биринчи гулчамбарни Ер юзидаги энг азиз инсон, — Ленин мавзолейи ёнига қўямиз. Биз халқларимизнинг Улуғ Иттифоқига, қалбларимиз ва ижодларимизнинг иттифоқига айни Ленин туфайли, революциямиз туфайли мушарраф бўлганмиз. Иккинчи гулчамбарни биз номи Номаълум бўлса ҳам, аммо бутун дунёга машҳур совет солдати ҳоки тепасида ёниб турган абадий олов ёнига қўямиз. Биз учинчи меҳр-муҳаббат гулчамбарини Пушкин ҳайкали пойига қўямиз. Биз ўз шеъриятимизнинг иккинчи бор туғилишига улуғ рус адабиёти туфайли мушарраф бўлдик.

Арманистон ССР Давлат капелласининг бош дирижёри, СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати **О. Чекижян** тақдир тақозоси билан ҳаётини ўзга юртда бошлаганини эслатиб, она диёрда, санъат мислсиз юксак қадрланадиган, санъаткор партия ва ҳукуматнинг меҳрибонлиги ва эътиборидан баҳраманд бўлаётган мамлакатда яшаш нақадар буюк бахт эканлиги тўғрисида завқ-шавқ билан гапирди.

Қозоғистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари **Ж. Мўлдағалиев** ўз республикаси адабиёти ва санъатининг шонли йўли босқичларини — бахшиларнинг оғзаки ижодиётидан кенг қамровли реалистик эпопеягача, дўмбиранинг қўш торидан кўп овозли опера ва симфониягача, қояларга чизилган сурат ва нақшлардан катта полотнолар ва монументал ҳайкалтарошлигигача, фольклор анъаналаридан социалистик реализмнинг илғор эстетикасигача, айрим истеъдод соҳибларининг ўз қобилиятини намоён этишидан кўп тармоқли профессионал маданиятигача босиб ўтилган йўл, деб таърифлаб берди.

Ҳа, биз ўз бадиий маданиятимизнинг равнақи билан фахрланамиз, деди у. Аммо ҳозир шу маданият олдида турган вазифалар ва проблемалар, партия билан халқ эгаллашга руҳлантираётган чўққилар бизни бундан ҳам кўпроқ тўлқинлантирмоқда.

Қирғизистон Рассомлар союзи правлениесининг раиси, Ленин мукофотининг лауреати **Т. Содиқов** илгариги қолоқ қирғиз халқининг лочинлардек қилган парвози ҳақида гапирар экан, Ватанимиз маданиятининг байроқдорларига — Москва, Ленинград, мамлакатдаги бошқа йирик шаҳарлар ўқув юртларининг коллективларига чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор этди, улар эндиликда Қирғизистондаги ижодий коллективларнинг ва маданият ўқув юртлари муаллимларининг асосий ўзаги бўлиб қолган миллий кадрларни меҳрибонлик ва саховат билан тарбиялаб келганликлари ва тарбиялаётганликларини гапириб берди. Шу боисдан ҳам санъат усталарининг Москвадаги ҳар бир учрашуви — биз учун байрамдир, билим, таассурот ва илҳом манбаидир.

СССР халқ артисти **А. Каль** эстон миллий санъатининг тараққиёти тўғрисида гапириб, машаққатли уруш даврида, 1942 йилда Совет ҳукуматининг қарори билан Ярославль шаҳрида Эстония ССР бадиий ансамбллари ташкил этилганлигини эслатиб ўтди. Қадимий рус шаҳри эстон халқи ижодкор зиёлиларининг энг яхши намояндаларини зўр илтифот билан бағрига олибгина қолмай, шу билан бирга эстон совет санъатининг бешиги ҳам бўлиб қолди. Бугунги Эстониянинг кўпгина атоқли маданият арбоблари шуҳрати худди шу ердан бутун дунёга тарқала бошлаган эди. Бунинг учун сизларга ғоят катта раҳмат, рус қардошларимиз, деди актриса.

Тарихда мисли кўрилмаган принципиал янги қаҳрамонни — меҳнат ўзи учун ижод ва ҳаётнинг олий мазмуни бўлиб қолган инсонни камол топтириш — кўпмиллатли совет маданиятининг ғоят буюк хизматларидан биридир. Киев опера ва балет театрининг солисти **М. Стесюк** ўз нутқини санъаткорнинг юксак бурчига, халқларнинг бузилмас дўстлигига бағишлади.

Революция туфайли дунёга келган янги инсон, деди Белоруссия ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати **М. Танк**, буюк ва ҳақиқатан ҳам қаҳрамонона зафарлар учун дунёга келгандир. У Ер юзида тинчлик ва бахт-саодат йўлидаги кураш ҳамда бунёдкорлик меҳнати учун дунёга келди. У цивилизацияни, ўзининг ҳам, шунингдек адабиёт ва санъатга кириб келган янги қаҳрамон сифатида узоқ йиллар мобайнида уни эътироф этишни истамаган цивилизацияни ҳам бир неча марта ҳимоя қилиб қолди.

Латвия ССР халқ рассоми, Ленин мукофоти лауреати **И. Заринь** санъат билан ҳаётнинг алоқаларини мустаҳкамлаш тўғрисида гапириб, кейинги вақтларда республика тасвирий санъат усталари меҳнат коллективларига яқинроқ бўлиб қолдилар, айтиш мумкинки, уларнинг турмушига сингиб кетдилар. Латвияда ҳар йили ўтказиб туриладиган кейинги тасвирий санъат кунлари вақтида республика районларида юздан зиёд виставка намойиш қилинди. Кўпгина колхоз ва совхозларда халқ бадиий галереялари ташкил этилган.

Тожикистон ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари, СССР Давлат мукофоти лауреати **М. Қаноат** ҳам санъат билан меҳнат иттифоқини мустаҳкамлаш проблемаларига тўхталиб ўтди. У республикада бир неча ўн йиллардан буён ижодкор зиёлилар билан меҳнат коллективларининг алоқалари ташкилий жиҳатдан расмийлаштирилганлигини ва муттасил такомиллаштириб борилаётганлигини таъкидлади.

Нотиқ мисол сифатида Тожикистон Ёзувчилар союзи билан «Дружба народов» журналининг Л. И. Брежнев номидаги Норак ГЭСи қурилиши устидан кўп йиллик ижодий оталиғини айтиб ўтди. У ерда вужудга келган ноёб дастхатлар кутубхонаси тўғрисида, гидроиншоот қурувчилари ёзувчиларга берадиган ишчилар мукофотлари ҳақида, публицистлар билан хўжалик ходимларининг амалий конференциялари ҳақида ҳозиргача кўп гаплар айтилган ва ёзилган.

Коммунистик партия, деди ўз нутқида **М. Биешу**, ижодкор зиёлиларни авайлаб, асраб уларга ҳурмат билан муносабатда бўлмоқда, уларни тарихий аҳамиятга эга бўлган юксак вазифаларни ҳал этишга йўналтирмоқда. Биз ҳам бу нарса санъаткор зиммасига буюк масъулият юклашини жуда яхши тушунамиз. Коммунистик қурилишда актив иштирок этишни ўз бурчимиз деб биламиз. Актриса республиканинг кўп қиррали, ёрқин маънавий ҳаёти тўғрисида гапириб, жумладан Молдавия опера ва балет театрининг фаолиятига тўхталиб ўтди. Театрнинг маънавий-эстетик проблемаларни ҳал этишдаги изланишлари биринчи навбатда томошабинларни халқнинг революцион, жанговар, меҳнат анъаналари руҳида тарбиялаш билан боғлангандир.

Совет Иттифоқининг тарихи — ажойиб зафарлар йилномаси, ленинча миллий сиёсат тантанасининг ғоят ёрқин далили бўлса, совет архитектурасини ривожлантириш йўли эса ана шу йилноманинг яққол босқичларидир, деб таъкидлади СССР Архитекторлар союзи правлениесининг биринчи секретари, СССР халқ архитектори, СССР Давлат мукофоти лауреати **А. Полянский**.

Социалистик тузумнинг ўзига хос бўлган қудратли ўзгартувчилик кучи илгари мисли кўрилмаган уфқларни очди, архитекторнинг мушоҳада юритиш кўламларини кенгайтирди. Бу даставвал мамлакатимиз харитасини тубдан ўзгартириб юборган шаҳар қурилиши ишларининг ғоят катта миқёсида ўз ифодасини топди.

СССР Рассомлар союзи правлениесининг раиси, СССР халқ рассоми, СССР Давлат мукофотининг лауреати **Н. Пономарев** бундай деди: атрофимиздаги ҳамма нарсалар ўзида кўркамликни, юксак бадиий санъатни ифода этмоғи учун биз масъулиятни тўла даражада ҳис этмоқдамиз. Ҳозир янги шаҳарлар ва энг катта ишлаб чиқариш корхоналари муҳитини эстетик ташкил этиш комплекс лойиҳалари ишлаб чиқилиб, амалга оширилмоқда.

Совет ёзувчилари ўз ижодиётини Ер юзида осойишталик ва тинчликни ҳимоя қилишга бағишлаётган бир пайтда океан ортидаги баъзи кимсалар социалистик дунёга туҳмат-бўҳтон ёғдирмоқдалар, янги ракеталар ва ядроли бомбардимончи самолётлар билан таҳдид этмоқдалар, бутун дунёнинг тасарруфчиси ва ҳаками ролини ўзбошимчалик билан даъво қилмоқдалар, деди Украина ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари, СССР Давлат мукофотининг лауреати **П. Загребельний**.

СССР халқ артисти, Ленин мукофоти лауреати **Г. Товстоногов** ўз нутқида шу фикрни давом эттирди. Бизнинг мафкуравий душманларимиз кўпмиллатли совет маданияти каби ажойиб ва мислсиз ҳолатини эътибор бериб ўрганиш ўрнига тушунмаслик ва жаҳолат ғовларини ўрнатишга уринмоқдалар.

Менинг касбим актриса, шунингдек мен онаман ҳам, деди Туркманистон ССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати **М. Аймедова**. Ҳар оқшом ўз фарзандларимни ўринларига ётқиза туриб, ҳеч ким эшитмайдиган, аммо мен учун бениҳоя азиз бўлган сўзлар — она қалби сўзларини такрорламай қололмайман: уларнинг уйқусини ҳеч қачон бомбаларнинг портлаши бузмасин, уларнинг ҳаёти тинч меҳнаткашлар ҳаёти бўлсин. Мана шу йўлда она туйғуси артистлик ҳис-туйғуси билан уйғунлашиб кетади. Биз ҳаммамиз тинчлик манфаатларини кўзлаб, халқлар дўстлиги ва қардошлиги манфаатларини кўзлаб санъатимизнинг бутун кучидан фойдаланишимиз шарт.

Ўзбекистон ССР Кинематографиячилар союзи правлениесининг секретари, СССР халқ артисти **Ш. Аббосов**нинг нутқида шу фикр давом эттирилди. У совет санъаткори эҳтироссиз асарлар яратишга ҳаққи йўқлигини, фақат ўз касбининг яхши устаси бўлиб қолишгагина ҳаққи йўқлигини таъкидлади. Совет санъаткори ўз Ватанининг жонкуяри бўлиши, қаерда ва қандай даврда яшаётганлигини унутмаслиги шарт. Ҳозирги шароитларда мазкур асарлар социализмнинг тарихий афзалликлари ва ютуқларини ёрқин, таъсирчан шаклда кўрсатиб бериши, айниқса муҳимдир.

Коммунистик партия ва Совет давлати тинчликсевар ташқи сиёсатининг буюк инсонпарварлик моҳиятини миллионларнинг онгига етказиш рассомлар, ёзувчиларнинг, кўпмиллатли совет маданияти барча усталарининг ғоят олижаноб вазифасидир, деди Грузия ССР Рассомлар союзи правлениесининг раиси, СССР Давлат мукофоти лауреати **Э. Амашукели**.

СССР Композиторлар союзи правлениесининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати **Т. Хренников** кўп миллатли совет маданияти эришган ютуқлар тўғрисидаги чуқур манфаатдорлик билан ўтказилган анжуманга якун ясади.

Биз ўзимизни ҳамиша ягона фикр-ўй ва муддаолар билан бирлашган аҳил оиланинг аъзолари, деб сезиб келмоқдамиз, деди у. Ана шу муштараклик туйғусининг ўзиёқ Коммунистик партия ленинча миллий сиёсати тантанасининг порлоқ намойиши, халқларимиз дўстлиги муқаддас анъаналарининг ёрқин ифодасидир. Ана шу дўстлик пойдевори бундан олтмиш йил муқаддам қўйилган эди.

Бизнинг фахрланишимиз, ибрат олишимиз, ўзимизнинг бугунги қадамларимизни қиёслашимиз мумкин бўлган ютуқларимиз бор. Бизнинг ютуқларимиз санъатимизни ривожлантириш тўғрисида Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети қилаётган ғамхўрлик, авайлаб ва талабчанлик билан, принципиал ва хайрихоҳлик билан қилинаётган ғамхўрлик туфайли мамлакатда вужудга келган чинакам ижодий муҳит билан белгиланади.

Биз шуни равшан англаймизки, тинчлик шароитидагина, санъат аҳли олдида ўз истеъдодини одамларга бағишлаш учун ғоят кенг имкониятлар очилган шароитдагина чинакам бунёдкорлик, ҳақиқатан ҳам эркин ижод қилиш мумкин. Шу боисдан ҳам биз жонажон Коммунистик партиямизнинг тинчликсевар сиёсатини астойдил, чин қалбдан қўллаб-қувватламоқдамиз, шу боисдан биз ўз санъатимизни тинчлик ишига, халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик ва дўстлик учун кураш ишига шу қадар илҳом билан бағишламоқдамиз.

Сўнгра Т. Хренников совет музикасини ривожлантиришга тўхталиб ўтди, миллий республикаларимизнинг музика маданияти мислсиз парвоз қилганлиги тўғрисида сўзлаб берди.

Бирлашган пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига баланд руҳ билан йўллаган табрикномада маданият усталари коммунистик бунёдкорлик умумхалқ иши учун курашда кучларини аямайдилар, ўз талантларини давримизга, улуғ халқимизга муносиб асарлар яратишга сарфлайдилар, деб ваъда бердилар.

(ТАСС мухбирлари).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА

Биз, СССР ва РСФСР ижодий союзлари ҳамда ташкилотлари правлениелари бирлашган пленумининг қатнашчилари, мамлакатимиз барча қардош халқларининг намояндалари, турли авлодларга мансуб кишилар, коммунистлар ва партиясизлар, халқ бахт-саодати тўғрисида, социалистик маданиятни ривожлантириш ҳақида жуда катта ғамхўрлик қилаётганлиги учун, адабиёт, санъат, журналистика арбобларига доимо эътибор бераётганлиги учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига сидқидилдан миннатдорчилик сўзлари билан мурожаат этамиз.

Бизнинг тантанали пленумимиз шонли сана — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги арафасида бўлиб ўтди. Барча совет кишилари каби мамлакатнинг санъаткор зиёлилари ҳам социал тараққиёт авангардида бораётган дунёнинг эртанги куни тимсоли бўлиб қолган кўпмиллатли Ватанимизнинг ютуқларидан ватанпарварлик ифтихори ҳис-туйғуларига тўлиб-тошмоқдалар.

КПСС XXVI съезди адабиёт, санъат, журналистика совет кишиларининг маънавий ҳаётига қўшаётган ҳиссага юксак баҳо берди. Биз ўзимизнинг ижодий куч-ғайратларимизга илҳомбахш мадад берилаётганлиги учун астойдил миннатдормиз ва партиянинг халқ манфаатлари билан яшаш, унинг қувончи ва қайғусини баҳам кўриш, ҳаёт ҳақиқатини, бизнинг инсонпарварлик идеалларимизни қарор топтириш, коммунистик қурилишнинг актив қатнашчилари бўлиш керак деган топшириғини дилга жо қилиб оламиз.

Биз социалистик маданият асосчиларининг улуғ анъаналарини ҳамиша муқаддас билиб асраймиз ва ривожлантирамиз. Социалистик маданият асосчилари бизга партиявийлик ва халқчиллик позицияларида қаттиқ туришни, революция таронасига астойдил қулоқ солишни васият қилишган эди. Бугунги кунда биз учун ана шу қудратли тарона Сибирь қурилишларида, «Атоммаш» цехларида, Бойқўнғирнинг старт майдончаларида, улуғ Ватанимиздаги барча иттифоқдош республикаларнинг шаҳар ва қишлоқларида янграмоқда. Биз бу таронани китобларимиз, фильмларимиз, спектаклларимиз, симфонияларимиз, қўшиқларимиз, расмларимиз, очеркларимиз ва публицистик мақолаларимизнинг бош қаҳрамони — совет кишисининг кундалик ишларида эшитиб турибмиз.

Империализмнинг айби билан планета узра яна уруш хавфининг совуқ шамоллари эсмоқда. Биз жонажон Коммунистик партия билан Совет давлатининг тинчлик ташаббусларини қатъиян қўллаб-қувватлашимизни яна бир бор таъкидлаймиз. Биз ақл-идрок тантана қилишига ишонамиз ва Ватанимиз ҳамда бутун инсониятнинг тинч келажаги учун курашни бутун фаолиятимизнинг олий мазмуни деб ҳисоблаймиз.

Мамлакат Леонид Ильич Брежневни сўнгги йўлга кузатаётган қайғули кунларда совет ижодкор зиёлиларининг партия теварагига, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига жипслашганликлари алоҳида куч билан намоён бўлди.

Биз партия XXIII—XXVI съездларининг йўли давомийлигини таъкидлаган КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумининг қарорларини, содиқ ленинчи, Л. И. Брежневнинг энг яқин сафдоши ўртоқ Юрий Владимирович Андропов КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб сайланганлигини астойдил табриклаймиз, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини тўла-тўкис ва батамом маъқуллаймиз, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларни якдиллик билан қўллаб-қувватлаймиз.

Мамлакатнинг ижодкор зиёлилари, маданият усталари ҳамиша партия билан бирга борадилар, деб, биз коммунистик бунёдкорлик умумхалқ иши учун курашда кучимизни аямаймиз, ўз истеъдодимизни давримизга, совет халқи бугунги кунда ҳал этаётган улуғвор вазифаларга муносиб асарлар яратишга сарфлаймиз, деб КПСС Марказий Комитетига ваъда берадилар.

СССР ва РСФСР ижодий союзлари ҳамда ташкилотлари правлениеларининг бирлашган пленумида қабул қилинган.

ШАНБАЛИК ТАРАДДУДИ

ЭНГ ЮҚОРИ УНУМДОРЛИК

● ТОШКЕНТ. 18 декабрь куни «Компрессор» заводининг йиғув конвейерларидан давлат Сифат белгиси қўйилган ўн саккизта кучли компрессор тайёрлаб чиқарилади. Бу компрессорлардан иккитаси тежалган металлдан ишланади. Машинасозлар шанбаликда жами 72,5 минг сўмлик ёки одатдагидан нисбатан қарийб учдан бир баравар кўп ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ниятидадир.

Шанбаликни ўтказиш штаби меҳнат байрамида социалистик мусобақа шартларини ишлаб чиқди. Мусобақа якунлари ҳар икки соатда чиқариб турилади. Кўпгина бригадалар, ишлаб чиқариш пешқадамлари ва новаторлари шу куни смена нормасини бир ярим-икки баравар ошириб бажармоқчи.

● ТЕРМИЗ. Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 11-трест коллективи коммунистик шанбалик кунида 45 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаради. 1350 дан кўпроқ киши меҳнат байрамида иштирок этади. Улар йилнинг асосий ишга тушириладиган объектларида — Шеробод пахта тозалаш заводи, «Совавто — Термиз» халқаро юк ташиш корхоналари учун бинолар, «СССР 50 йиллиги» совхозида чорвачилик комплекси қурилишида ва Сурхондарё областидаги бошқа янги қурилишларда меҳнат қиладилар.

В. Морарь, Ф. Абушаев, Х. Жўраев бошлиқ илғор бригадаларнинг ташаббуси билан кўпгина бинокорлар 18 декабрь куни кунлик топширикни бир ярим-икки баравар ошириб бажариш мажбуриятини олдилар.

● ЖАЛОЛҚУДУҚ. (Андижон области). Жалолқудуқ момик фабрикасида мусобақадош дугоналар Маҳмуда Ражабова ва Малика Маматкаримовалар коммунистик шанбалик кунида иккитадан смена топшириғини бажариш мажбуриятини олдилар. Уларнинг ҳар бири олтитадан момиқ титиш машинасига хизмат қилади ва давлат Сифат белгиси қўйилган бир тоннага яқин момик ишлаб чиқаради.

Корхонанинг кўпгина ходимлари бу илғор меҳнатчиларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлашди. Фабрикада ўтказиладиган шанбаликда жами 180 киши қатнашади. Улар 6,5 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришни мўлжалламоқдалар. Бу эса оддий кунлардагига нисбатан анча кўп.

(ЎзТАГ).

ОЗАРБАЙЖОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БОКУ, 3 декабрь. (ТАСС мухбири). Бугун Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми бўлди. Пленум ташкилий масалани кўриб чиқди.

Ўртоқ Г. А. Алиев СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари қилиб тайинланганлиги муносабати билан пленум уни Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси вазифасидан озод қилди.

Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг секретари бўлиб ишлаётган К. М. Багиров Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари этиб сайланди.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Г. А. Алиев нутқ сўзлади.

СУҲБАТЛАР БЎЛИБ ЎТДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико «Еттилар комитети» делегацияси составида Москвага келган Жазоир Халқ Демократик Республикаси ташқи ишлар министри А. Толиб Иброҳимийни 3 декабрда қабул қилди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбат давомида томонлар Совет — Жазоир ҳамкорлигининг боришидан мамнун эканликларини билдирдилар ва бу ҳамкорликни янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш кераклигини айтдилар. Баъзи муҳим халқаро проблемалар хусусида ҳам фикрлашиб олинди.

* * *

«Еттилар комитети» араб делегацияси визити давомида шу куни А. А. Громико Саудия Арабистони ташқи ишлар министри Шаҳзода Сауд ал-Фейсал билан ҳам учрашди. (ТАСС).

ДЕЛЕГАЦИЯ ЖЎНАБ КЕТДИ

Яқин Шарқ можаросини бартараф этиш масалалари юзасидан БМТ Хавфсизлик кенгашининг доимий аъзолари бўлган давлатларнинг раҳбарлари билан алоқалар қилиб туриш учун олий даражадаги умумараб кенгаши қарорига биноан тузилган «Еттилар комитети» делегацияси 4 декабрда Москвадан жўнаб кетди. Делегацияга Иордания Хошимийлар қироллигининг қироли Ҳусайн Бин Талал бошчилик қилмоқда.

Аэропортда делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

ХАЛҚ БОЙЛИГИНИ ЯРАТАЁТГАН ОЛТИН ҚЎЛЛАРГА ОФАРИН!

(Боши биринчи бетда).

Биз ноябрь Пленумининг қарорларига амалий иш билан жавоб бериб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг кўрсатмаларига амал қилиб, эришилган натижаларни мустаҳкамлабгина қолмай, шу билан бирга янада кўпайтириш учун бутун кучимиз, билимимиз ва ғайратимизни ишга соламиз, коммунистик қурилишда янги юксакликларни эгаллаймиз, деб КПСС Марказий Комитетига, Марказий Комитетининг Сиёсий бюросига ваъда берамиз.

Беш йилликнинг иккинчи йили ҳосили учун бўлган жанг пахтачилик тарихига деҳқонлар матонати ва қаҳрамонлиги рамзи, ватанпарварлик ва интернационал бурчга садоқат рамзи бўлиб киради. Шу боисдан ҳам пахтакорларнинг зўр ғайрат билан қилган чинакам қаҳрамонона меҳнати алоҳида миннатдорчилик, энг олий ҳурмат ва офаринга сазовор.

Пахтакорларга тенглашишга, пахтакорлардан ибрат олишга интилган қишлоқ хўжалиги бошқа тармоқларининг меҳнатчилари ҳам фидокорона ишладилар. Улар ҳам олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажардилар.

Кўп миқдорда дон, сабзавот, мева, картошка, узум, полиз маҳсулотлари, канон, пилла, чорвачилик маҳсулотлари етиштирилди. Давлатга 3 миллион 350 минг тонна, яъни планда белгиланганидан 370 минг тонна кўп мева-сабзавот топширилди.

Пахтакорларнинг, дала ва фермалардаги барча меҳнатчиларнинг ажойиб ғалабаси колхозчиларимиз, ишчиларимиз, зиёлиларимиз, ёшларимизнинг тинимсиз меҳнати, зўр истеъдоди ва маҳоратини, улуғ ва қудратли мамлакатимиздаги барча қардош республикалар мустаҳкам ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдамини ўзида мужассамлаштирди.

6 миллион тонна пахта ҳосили — партия аграр сиёсати бунёдкорлик кучининг яққол ифодасидир, бизнинг КПСС XXVI съезди қарорларини, Озиқ-овқат программасини бажаришга қўшган ҳиссамиздир.

Бу йилги қишлоқ хўжалик ишларининг якунлари оғир об-ҳаво шароитида ҳам мўл ҳосил олиш мумкинлигидан далолат беради. Кўкламнинг совуқ келиши, дўл уриши, чигит қайта-қайта экилиши, ёзнинг одатдан ташқари иссиқ бўлиши, беҳисоя сув тақчиллиги, куздаги ёғин-сочинлар ҳосилга катта зарар етказди. Бироқ, деҳқонлар руҳининг бардамлиги, матонати ва жасорати, юксак уюшқоқлик, ишчанлик, илғор агротехникага, комплекс механизацияга таяниш, ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида аъло даражада ишлаш табиий офат оқибатларини имкони борича камайтирди, мўл ҳосил етиштириб, уни муваффақиятли равишда йиғиб-териб олишга имконият яратди.

Республика ўнинчи беш йиллик охирида биринчи бор эришган муваффақият яна бир карра мустаҳкамланди. Ҳар йили 6 миллион тонна пахта етиштириш қўли олтин пахтакорларимиз учун норма ва анъана бўлиб қолмоқда.

Кўрилган тадбирлар натижасида, КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг катта ёрдами туфайли пахта сифати анча ошди. 1980 йилдаги 46 процент ўрнига ҳосилнинг салкам 70 проценти биринчи навларга топширилди. Энг қимматбаҳо ингичка толали пахта етиштириш анча кўпайди.

Ўзбекистоннинг пахта толасини сотиб олаётган мамлакатлар тобора кўпаймоқда. Ҳозир бу қимматли маҳсулот 32 чет давлатга етказиб берилмоқда.

Шундай қилиб, партиянинг об-ҳаво шароитлари қандай бўлишига қарамай, аграр саноат комплекси фаолиятининг барқарор натижаларига эришиш, халқ хўжалик планларини ҳамда социалистик мажбуриятларни тўла ва ошириб бажариш мумкин ва лозим, деган кўрсатмаси амалда рўёбга чиқарилмоқда.

Шу шодиёна ва тантанали кунда Ўзбекистоннинг катта пахта хирмони учун бўлган чинакам умумхалқ жангида қатнашган ҳар бир кишига, республикамиз шуҳратига шуҳрат қўшган ҳамма кишиларга чин кўнгилдан ташаккур ва миннатдорчилик билдирамиз.

Эркак ва аёл колхозчиларга, совхозларнинг эркак ва аёл ишчиларига, қишлоқ хўжалик мутахассисларига кўпдан-кўп раҳмат. Улар эрта баҳор кунларидан то кеч кузга, ёғин-сочингача бир фикр — пахта, ҳосил фикри билан яшадилар, ҳар бир чаноқда салмоқли ҳосил етиштиришга интилдилар, табиий офат зарбларини мардона қайтардилар.

Механизаторларимиз пахтазорларда жонбозлик билан меҳнат қилдилар. Дала гвардиячилари техникадан юксак унум билан фойдаланиб, ўз машина бункерларидан уч миллион тоннадан кўпроқ «оқ олтин» тўкдилар.

Қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги, Госкомсельхозтехника бўлинмалари, тайёрлов ташкилотлари, транспорт ходимлари, қишлоқ хўжалик авиациясининг учувчилари, олимлар ва мутахассислар ҳам пахтакорларнинг муносиб муваффақиятига ҳақли равишда шерик эканликлари билан фахрланадилар.

Ўтган мавсум Ўроқ билан Болғанинг мустаҳкам иттифоқини, шаҳар ва қишлоқ меҳнатчилари ўртасида доимо кучайиб бораётган дўстлик ва ўзаро ёрдам муносабатларини янги куч билан намойиш этди. Республика саноат корхоналари қишлоққа машина — механизмларни, запас қисмлар, ўғитларни, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида техника тараққиётини ривожлантириш ва уни интенсивлаш учун зарур бўлган ҳамма нарсаларни ўз вақтида етказиб турдилар.

Ишчилар, хизматчилар, студентлар ва ўқувчилар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва ҳукуматининг Мурожаатномасини дилга жо қилиб, ҳосил теримининг долзарб кунларида далага чиқдилар, пахтакорлар билан ёнма-ён туриб ишладилар. Республика шаҳарларининг аҳолиси ўзининг граждaнлик ва ватанпарварлик бурчини шараф билан муносиб равишда адо этди.

Азиз ўртоқлар, сизларнинг чинакам бебаҳо ёрдамингиз учун, қаҳрамонона меҳнатингиз учун сизларга таъзим қиламиз ва чин кўнгилдан раҳмат айтамиз!

Маданият, соғлиқни сақлаш, маиший хизмат, савдо-сотиқ ходимларининг пахтакорларга қилган ғамхўрлигини юксак қадрлаймиз, уларнинг куч-ғайратлари туфайли теримчилар ва механизаторлар самарали ишлаши учун зарур шарт-шароит яратилди.

Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, колхоз ва совхозларнинг, бўлимлар ва бригадаларнинг раҳбарлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ўтган йилларда бўлгани каби бу йил ҳам қўйилган вазифаларни муносиб даражада бажардилар. Ташкилотчилик ва сиёсий иш юксак даражада бўлганлиги, социалистик мусобақа кенг қулоч ёзганлиги, илғор методлар амалда жорий этилганлиги «оқ олтин» мавсуми муваффақиятли тугалланишига кўмаклашди.

Тугаб бораётган йилнинг якунлари бизни қувонтиради. Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари янги погонага кўтарилди. Саноат меҳнатчилари ишлаб чиқаришни янада ўстиришни, техникавий-иқтисодий кўрсаткичлар яхшиланишини таъминладилар. Қурилиш, транспорт, алоқа ходимлари, экономика ва маданият бошқа соҳаларининг ходимлари дуруст муваффақиятларга эришдилар.

Ҳақиқатан ҳам биз кўп иш қилдик. Аммо КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов ноябрь Пленумида айтганидек, келгусида ҳали зўр ғайрат билан қилинадиган қийин ишлар турибди. Шунинг учун ҳам меҳнаткашлар оммасининг активлигини, партия ташкилотлари ташкилотчилик ва сиёсий ишининг таъсирчанлигини ошириш, давлат ва меҳнат интизомини доимо мустаҳкамлаш, топширилган иш учун ходимларнинг масъулиятини ошириш жуда муҳимдир. Ҳар бир киши КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми ўртага қўйган мақсад ва вазифаларни ҳамда ўзининг шу мақсад ва вазифаларга эришишга қўшадиган ҳиссасини равшан тасаввур қилиши лозим.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорлари, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумда сўзлаган программавий нутқи партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари, Ўзбекистондаги ҳар бир меҳнатчи зиммасига ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашни кучайтириш, халқ хўжалигининг самарадорлигини ва иш сифатини ошириш вазифасини юклайди.

Бизнинг ишларимиз ва режаларимиз истиқболни кўзлайди. Тузумимизнинг моҳияти мана шундай. Совет турмуш тарзимиз мана шундай.

Ҳозир қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари қишки тадбирларни амалга ошириш суръатларини кескин кучайтиришлари, чорва қишловини намунали ўтказишлари керак. Даладаги, фермадаги ва устахонадаги ишларни комплекс ўтказиш келгуси йилда рекорд миқдорда пахта, дон, мева, сабзавот ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотлари рекорд ҳосилини олиш учун пухта замин яратиш, шу тариқа Озиқ-овқат программасини бажаришга кўпроқ ҳисса қўшиш имконини беради.

Индустрия ходимлари бутун диққат-эътиборни фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, меҳнат унумдорлигини оширишга, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини яхшилашга қаратишлари зарур. Ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида қолоқларсиз ишлаймиз, йилни яхши техникавий-иқтисодий кўрсаткичлар билан тугаллаймиз! — деган сўзлар ҳозир саноат корхоналари ва бирлашмалари, министрликлар ва идоралар коллективларининг шиори бўлиши керак.

Шу кунларда қурувчилар олдида ғоят масъулиятли вазифалар турибди. Уларнинг вақти оз қолди, йил охиригача эса ҳали жуда кўп иш қилиниши керак. Қурувчилар меҳнатдаги ғайратни икки-уч ҳисса ошириб, йилнинг қурилиш программасини бажарадилар ва ишга тушириладиган ҳамма ишлаб чиқариш, уй-жой ва маданий-маиший объектларни фойдаланиш учун топширадилар, деб умид қиламиз.

Ўзбекистон меҳнаткашларининг хўжалик ва маданий қурилиш ҳамма соҳаларида аҳиллик билан пухта ишлаши, ижодкорлик, ташаббускорлик билан ишлаши Ленин партиясининг ғамхўрлигига бизнинг энг яхши жавобимиз бўлади.

Сўзимнинг охирида республика ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари ва зиёлилари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани янада кенг қулоч ёздирадилар, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини ошириш учун янги-янги резервлар ва имкониятларни ишга соладилар, беш йилликнинг учинчи йили планларини ошириб бажарадилар, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашда янги муваффақиятларга эришадилар, деб КПСС ленинчи Марказий Комитетига, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюросига яна бир бор ваъда беришга рухсат этгайсизлар.

* * *

Ленин йўли районидаги Будённий номли совхоз бригадири Х. Сафаров, «Ташсельмаш» заводининг ишчиси В. К. Яновский, Тошкент политехника институтининг студенти С. Аҳмедова, Ўзбекистон халқ ёзувчиси К. Яшин, Нукус районидаги «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозининг бригадири А. Нажимов ўз нутқларида республика барча меҳнаткашларининг фикр-ўйлари ва ҳис-туйғуларини ифодалаб бердилар. Сўзга чиққан нотиқлар халқ фаровонлигини ошириш, қардош республикаларнинг экономикаси ва маданиятини муттасил равнақ топтириш тўғрисидаги тинимсиз ғамхўрлик учун халқ хўжалиги барча тармоқларини ва аввало пахтачиликни ривожлантиришда Ўзбекистонга берилаётган жуда катта ёрдам учун жонажон Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига астойдил миннатдорчилик изҳор этдилар.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми, СССР Олий Советининг сессияси қарорлари ғайрат-шижоатни янада жўш урдириб юборганлиги, КПСС XXVI съездининг халқ фаровонлигини ошириш, севикли Ватан бойлиги ва қудратини юксалтириш тўғрисидаги тарихий режаларини амалга ошириш учун бундан буён қилинадиган ишларнинг конкрет йўлларини белгилаб берганлиги митингда таъкидлаб ўтилди. Митинг қатнашчилари Коммунистик партия билан Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг ноябрь Пленумидаги нутқида баён этилган қоида ва хулосаларни якдиллик билан қўллаб-қувватлашларини билдирдилар.

Митингда сўзланган ҳамма нутқлар бир фикр: Ўзбекистон меҳнат коллективларининг, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг куч-ғайратларига, КПСС Марказий Комитетининг Табрикномасида берилган юксак баҳо ҳар бир меҳнаткаш зиммасига катта масъулият юклайди, уларни янги-янги зафарларга чорлайди, деган фикр билан йўғрилган эди. Эришилган муваффақиятларни кўпайтириш, беш йилликнинг учинчи йили хўжалик ва маданий қурилишининг ҳамма соҳаларида янада самарали бўлишига эришиш — республика ишчилари, колхозчилари, зиёлиларининг шон-шараф ишидир.

Республика пахтакорлари партиянинг аграр сиёсатини изчиллик билан амалга ошириб, ўз маҳоратларини такомиллаштириб, сурункасига уч йилдан бери Ватанга олти миллион тоннадан ошириб пахта бермоқдалар. Ўзбекистонда «оқ олтин» етиштириш бундан буён ҳам муттасил кўпаяверади, деб ишонч билдиришди нотиқлар. Тошкент технологиясининг кенг жорий этилиши, фан ва техника ютуқларидан фойдаланиш — шу вазифани ҳал этиш йўлидир, ҳар қандай об-ҳаво шароитларида эрта ва мўл пахта ҳосили етиштириш йўлидир. Ўзбекистонда дон, сабзавот, мева, узум етиштиришни кўпайтириш учун, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қабул этган Озиқ-овқат программасидан келиб чиқадиган ҳамма вазифаларни ҳал қилиш учун катта-катта имкониятлар борлигини юбилей йилининг якунлари кўрсатди. Бинобарин, республика қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари ва бутун аграр саноат комплексининг меҳнаткашлари далалар ва фермалар маҳсулоти етиштиришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қилишларига шак-шубҳа йўқ.

Митинг қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига табрикнома қабул қилдилар. Табрикномани Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев ўқиб берди.

Тантанали митингда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, А. А. Хўжаев, Н. М. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов, У. У. Умаров қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

СЕССИЯ ҲУЖЖАТЛАРИ

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани Раиси Н. К. Байбаковнинг «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1983 йилги Давлат плани ва 1982 йилги планининг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида» СССР Олий Совети еттинчи сессиясида қилган доклади ва якунловчи нутқи китобча қилиб нашр этилди.

Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарган бу китобчага 1983 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани тўғрисида СССР Қонуни, 1982 йилда мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планининг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида СССР Олий Советининг қарори ҳам киритилган.

* * *

СССР молия министри В. Ф. Гарбузовнинг «СССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва СССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида» СССР Олий Совети еттинчи сессиясида қилган доклади ва якунловчи нутқи китобча қилиб чиқарилди.

Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарган шу китобчага СССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети тўғрисидаги СССР Қонуни, СССР Олий Советининг СССРнинг 1981 йилги Давлат бюджети ижроси тўғрисидаги қарори ҳам киритилган. (ТАСС).

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК

СССР БИЛАН АДР ЎРТАСИДА ДЎСТЛИК, ЯХШИ ҚЎШНИЧИЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДА ИМЗОЛАНГАН ШАРТНОМАНИНГ 4 ЙИЛЛИГИГА

Бир гуруҳ ажнабий ва маҳаллий журналистлар тушган самолёт тоғ тизмаси тепасидан учиб ўтиб, аста-секин пасая бошлади. Ҳаётсиздек туюлган чўл орасида, оқ-сариқ қум ва тошлар ичида ярқираб турган кўм-кўк манзара пайдо бўлди. Бу — Афғонистон шарқидаги Нангарҳар вилоятининг маъмурий маркази Жалолобод шаҳри эди. Биз қўнишимиз лозим бўлган меҳмонхонагача аэропортдан бориладиган йўл бутун шаҳар орқали ўтар экан. Шаҳар кўчалари халойиқ билан лиқ тўла эди. Бозорда, сон-саноқсиз дўконлар ва магазинларда савдо қизгин. Одамлар ўзларини бемалол ва дадил ҳис қилмоқдалар.

Мамлакатнинг ҳар бир бурчагида Жалолобод шаҳрини ҳамма яхши билади. Жалолобод атрофидаги тошлоқ саҳро чўлда бундан 15 йилча муқаддам СССРнинг техникавий кўмаги билан барпо этилган Жалолобод ирригация комплексини Афғонистоннинг ифтихори деб атайдилар. Ҳозир бу комплекс 12 минг гектарга яқин майдонни эгалловчи цитрус ва зайтун дарахтлари яшнаб турган каттакон боғдан иборат. Бу ердан ҳар йили неча минг тонналаб апельсин, лимон, консерваланган зайтун меваси бозорга ва чет элларга жўнатилади. Бу маҳсулотларни экспорт қилиш — мамлакат валюта даромадларининг муҳим манбаларидан биридир. Комплекс доирасида барпо этилган давлат механизациялаштирилган фермалари 9 мингга яқин кишини иш билан таъминлади. Нангарҳар каналининг қурилиши комплексга кирмайдиган 13 минг гектардан кўпроқ ерни ҳам суғориш имконини берди, бу ерлар деҳқон оилаларига бепул тақсимланган.

Империализм ва реакция кучлари революцион Афғонистонга қарши бошлаган разилона уруш ўз миқёси жиҳатидан жуда катта ҳисобланган шу комплексдаги давлат фермаларининг ишига таъсир қилмай қола олмади. Вилоятнинг аксилинқилобчи муртадлар қўрбошилари яшириниб олган Покистон чегарасига яқинлиги ва тоғларнинг кўплиги чет эллардан юборилган газандаларнинг ҳаракат қилиши учун шароит яратади. Бу газандалар кичик-кичик группалар тарзида ҳаракат қилиб, боғларни пайҳон қилишга, трактор ва машиналарни ишдан чиқаришга, одамларни чўчитишга уринмоқдалар. Аммо меҳнаткашларнинг сергаклиги ва мардлиги туфайли газандаларга зарба берилмоқда. Ҳамма ишчилар ҳар куни ишга чиқиб, муваффақиятли меҳнат қилмоқдалар.

Бу ерга Ўзбекистондан, Грузиядан ва бошқа совет республикаларидан келган совет мутахассислари янги ҳаёт қураётган дўст Афғонистон халқига ёрдам бериш соҳасидаги бурчларини шараф билан бажармоқдалар. Улар ўзларининг бу йилги меҳнатни СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишламоқдалар.

Ҳар куни эрталаб соат 6 дан 30 минут ўтганда совет мутахассислари Самарҳайл посёлкасидан ишга йўл оладилар. Айни вақтда Жалолободдан фермаларга етиб келадиган юк машиналари шаҳарда ва унинг атрофида яшовчи ишчи ва хизматчиларни элтиб қўяди. Яқинда комплексда зайтун ҳосили териб олинди. Ҳозир революцион Афғонистонга қарши разилона уруш бошланган пайтда газандалар пайҳон қилган боғларни қайтадан тиклаш соҳасида катта ишлар олиб борилмоқда. Ҳозиргача 890 гектар цитрусзор ва зайтунзорнинг ярмидан кўпроғи тикланди.

Комплекс составига кирувчи чорвачилик фермасини ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Пичан ғарамларини ёндириб кетган босмачиларнинг ғаламисликларига қарамай, комплекс ходимларининг матонати ва мардлиги туфайли қиш учун етарли миқдорда ем-хашак ғамлаб олинди.

Афғонлар Жалолобод ирригация комплексини бой анъаналарга эга бўлган Совет — Афғон дўстлигининг ёрқин тимсолларидан бири деб ҳисоблайдилар. Совет Россиясининг ҳукумати 1919 йил февралида эълон қилинган Афғонистон мустақиллигини биринчи бўлиб эътироф этган ва инглизлар агрессиясини қайтаришда афғон халқига катта ёрдам берган эди. 1921 йил 28 февралда РСФСР билан Афғонистон ўртасида дўстона муносабатлар ўрнатиш тўғрисида шартнома имзоланган эди. 1978 йил 5 декабрда Москвада СССР билан АДР ўртасида дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик тўғрисида шартнома тузилди, бу шартнома мустаҳкам Совет — Афғонистон алоқаларини янада кучайтириш ва чуқурлаштириш учун мустаҳкам асос яратди ҳамда Осиёда, бинобарин, бутун дунёда ҳам тинчлик ва хавфсизлик манфаатларига хизмат қилмоқда. Жами 170 тага яқин саноат, қишлоқ хўжалик объектлари ва бошқа объектлар Совет Иттифоқининг техникавий кўмаги билан қурилди ёки қурилмоқда.

Иккала мамлакат ўртасидаги товар обороти йил сайин кенгаймоқда. Шу беш йилликда товар обороти бундан аввалги беш йиллик даврига нисбатан уч баравар ортади. СССР АДРга асбоб-ускуналар, автомобиллар, тракторлар, нефть маҳсулотлари, истеъмол моллари етказиб бермоқда. Бунинг эвазига мамлакатимиз Афғонистондан табиий газ, пахта, гилам, азотли ўғитлар, цитрус мевалар ва бошқа моллар олмоқда. Совет Иттифоқи миллий кадрлар тайёрлашда ўзининг жанубий қўшнисига катта ёрдам бермоқда. Совет Иттифоқининг иштироки билан қурилган объектларнинг ўзида 70 мингдан кўпроқ малакали ишчи тайёрланди.

Афғонистон ўз ривожидаги мураккаб даврни бошдан кечирмоқда. 1978 йилги Апрель революцияси халқ демократик давлатини қуришга асос солди. Империалист доиралардан мадад ва ёрдам олган феодаллар ва уларнинг гумашталари бунга жон-жаҳдлари билан қаршилик қила бошладилар. Империализм ва ташқи реакция АДРга қарши разилона уруш бошлади. Ўтган йил мобайнида халқ қуролли кучлари, милиция ва хавфсизлик органлари аҳолининг мадади билан Афғон революцияси душманларига қақшатқич зарбалар урди. Чет эллардан юборилган босмачиларнинг кўпгина тўдалари тор-мор этилди, уларнинг қўлидан чет элларда, аввало Америкада ишлаб чиқарилган қурол-яроғ ва бошқа анжомлар тортиб олинди. Совет Иттифоқининг самарали интернационал ёрдами Афғонистоннинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга кўмаклашмоқда.

Афғонистон Халқ Демократик партиясининг шу йил мартида бўлиб ўтган миллий конференциясида таъкидланганидек, Апрель революцияси галабаларини ҳимоя қилиш, қуролли аксилинқилобчиларни батамом тор-мор этиш биринчи галдаги вазифа бўлиб турибди. Конференция АХДПнинг ҳаракат программасини қабул қилди, унда Афғонистонни обод қилишнинг конкрет йўллари белгиланди, саноат, қишлоқ хўжалиги, маданиятни янада ривожлантириш, омма билан алоқани ҳар томонлама мустаҳкамлаш вазифалари кўрсатилди. Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан қардошларча дўстлик ва анъанавий ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатларини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш — АДР ташқи сиёсатининг мустаҳкам негизи эканлиги ҳужжатда таъкидланган.

Р. МУСИН.
ТАСС мухбири.
Жалолобод — Кобул.

ЧОРВАДОРЛАР МУСОБАҚАЛАШМОҚДА

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумида мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга оширишга биринчи даражали эътибор берилиши кераклиги айтилганди. Маълумки, программа аҳолини энг муҳим озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлайдиган соҳа — чорвачилик жадал ривожлантирилишини кўзда тутади. Бунинг учун катта-катта капитал маблағлар ажратилди. Хўжаликларнинг гўшт, сут ва тухум етиштиришни кўпайтиришдан манфаатдорлиги кучайтирилмоқда, ферма ходимларининг меҳнат шароитлари такомиллаштирилмоқда. Ҳозирги пайтда мавжуд имкониятларни омилкорлик билан тасарруф этиш энг муҳим ишдир.

Кўпгина ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари молларни оғилхонада боқишни намунали ташкил этиш, қишки даврда гўшт, сут, бошқа маҳсулотлар етиштириш ва уларни давлатга сотишни кўпайтириш имкониятларидан яхшироқ фойдаланиш учун чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш ташаббусини бошладилар. Булар орасида Ленинград областидаги Володарский номли совхоз, Красноярск областидаги «Березовский» совхози фермаларининг, Молдавиядаги Криулян район чўчқаларни бўрдоқига боқиш хўжаликлараро корхонасининг коллективлари бор.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети «1982—1983 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид этишни кўпайтириш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида» қарор қабул қилди. Партия, совет, касаба союз, комсомол органларига илғор коллективларнинг ташаббусини ҳамма чоралар билан қўллаб-қувватлаш, «Чорвачилик — зарбдор фронт» шиори остидаги ватанпарварлик ҳаракатини кенг қулоч ёздириш борасида ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кучайтириш таклиф этилди. Ҳар бир коллективда меҳнат мусобақаси ва ўртоқларча ўзаро ёрдам вазиятини вужудга келтириш, якунларни ҳаққонлик билан чиқариш муҳимдир.

Чорвадор ходимлар бу йилги мусобақасининг хусусияти шуки, унда агросаноат комплекси барча тармоқларининг меҳнат коллективлари кенг кўламда қатнашмоқда. Мусобақадошлар ферма ва озуқа цехларидаги машина-ускуналар тўхтовсиз ишлашини таъминлаш, молни, сутни безосита етиштириладиган жойларнинг ўзида қабул қилиб олишни кенгайтириш, қишлоққа тўла қимматли омихта ем, витамин, минерал модда ва бошқа қўшимча моддалар, машина-ускуналар юборишни кўпайтириш резервларини қидириб топиш мажбуриятини олмоқдалар.

Бу йил қишлоқ меҳнаткашлари шаҳарликларнинг ёрдами билан бултургига қараганда кўпроқ ва сифатлироқ дағал ва ширадор ем-хашак тайёрладилар. Фермаларда чорва туёғи кўпайди. Шундай қилиб, мусобақада юксак кўрсаткичларга эришиш учун яхши замин яратилди. Пода маҳсулдорлигини муттасил кўпайтириб бориш учун ҳамма резервлардан оқилона фойдаланиш муҳим. Илғор фермаларнинг коллективлари тармоқни интенсив равишда олиб бориш соҳасида анча-мунча тажриба орттирдилар. Масалан, Москва область Раменское районидаги «Борец» колхозида сут чорвачилигининг рентабеллик даражаси 28 процентга етди. Шу йил ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда соғиб олинган сут тўрт юз килограммдан кўпроқ ортди ва 4.650 килограммни ташкил қилади. Маҳсулот олишга меҳнат ва маблағ сарфи анча камайтирилди. Хўжалик ходимларининг ем-хашак, оғилхона, машина-ускуна, бошқа резервларни тўғри тасарруф эта билишлари, фан-техника ютуқларини новаторларча қўллай билишлари улар эришаётган муваффақиятларнинг негизидир. Мусобақанинг бундай пешқадам коллективлари оз эмас. Октябрнинг 65 йиллиги арафасида ишлаб чиқариш илғорларининг катта бир группаси СССР Давлат мукофотларига сазовор бўлди. Булар орасида — Иваново область Петровский районидаги совхоз молларни сўқимга боқиш оператори Ф. Анохина, Гродно районидаги «Воронча» совхозининг сут соғувчиси З. Грибок, Запорожье областидаги «Коммунист» наслчилик заводининг бош чўпони В. Мулявко, Молдавия Гура-Галбеней район паррандачилик фабрикасининг паррандабоқари М. Давид ва бошқалар бор. Илғорларнинг билими, маҳоратидан усталик билан фойдаланиб, улар орттирган тажрибани тезроқ ферма коллективларига ёйиш керак.

Пешқадамлар янги чўққиларга кўтарилишларига нималар имкон беради? Аввало, чорвачиликнинг ҳамма участкаларида интенсив иш методлари конвейери, коллектив пудратчилик, бошқа илғор янгиликларни жорий этиш шунга имкон беради. Соҳани ривожлантириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилинадиган, одамлар билим, тажриба билан қуроллантириб бориладиган жойларда иш натижалари одатда яхши чиқмоқда. Масалан, Белоруссиянинг, Ўзбекистоннинг, Брянск, Липецк, Черкасси областларининг кўпгина колхоз ва совхозлари чорва қишловини анчагина қўшимча маҳсулот олган ҳолда бошлади.

Соҳанинг мутахассислари, раҳбарлари мусобақадошларнинг куч-ғайратларини асосий мақсад — план ва мажбуриятлар бажарилишига моҳирона йўллаб туришлари керак. Барча чорвадорлар самарали иш методларини тезроқ эгаллаб олишларига эътибор бериш лозим. Ҳозир муваффақиятга пухта замин яратиш муҳимдир. Ҳамма ерда бинолар совуқ ўтказмайдиган қилиб жиҳозланиши ҳамда озуқа цехлари ишга туширилиши керак. Бу эса ем-хашакни омилкорлик билан тайёрлаш, уни тежаб, самарали ишлатишга эришиш, фермалардан кам чиқим қилган ҳолда кўпроқ маҳсулот олиш имконини беради. Бу ишда олимларнинг роли ҳам катта, деҳқонларни мукаммал технологиялар билан муттасил қуроллантириб бориш уларнинг бурчидир.

Социалистик мусобақа кўлами, унинг ошкоралиги, таъсирчанлиги қишлоқ коммунистларининг жанговарлигига боғлиқ. Партия, касаба союз ва комсомол группаларининг, халқ контроли постлари ва группаларининг фаолиятини активлаштириш айниқса муҳим. Улар резервларни излашга бошчилик қилишлари, камчиликларга қарши қатъий курашишлари, бу камчиликларни бартараф этишда ёрдам беришлари керак. Фермаларни малакали кадрлар билан мустаҳкамлаб бориш тўғрисида ғамхўрлик қилиш, агросаноат комплексининг ҳамма участкаларида фан ва практика ютуқлари жорий этилиши учун раҳбарлар ва мутахассисларга талабчанликни ошириш тўғрисида қайғуриш керак. Партия комитетлари ва бюроларининг ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишлари ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларига, план ва социалистик мажбуриятлар тақдири ҳал этилаётган жойларга қаратилмоғи керак. Газеталар, журналлар, телевидение ва радио редакциялари социалистик мусобақанинг боришини муттасил ёритишлари, энг яхши коллективларнинг илғор иш методлари ва тажрибаларини чуқур очиб беришлари, чорвачилик касбининг обрў-эътиборини оширишлари керак.

Чорвадорлар, агросаноат комплексининг барча ходимлари социалистик мусобақага актив равишда қўшилмоқдалар. Бу мусобақанинг кенг кўлоч ёйиши КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларини, мамлакатнинг Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига зиммага олинган мажбуриятларни бажариш имконини беради.

(«ПРАВДА» газетасининг 4 декабрь сонидаги бош мақоласи).

ПАРТИЯ КЎРСАТГАН ЙЎЛДАН

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг 4 декабрь куни Тошкентда бўлиб ўтган пленумида республика комсомол ташкилотининг КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларидан ҳамда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама этилди. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. А. Алламуродов доклад қилди.

Ўзбекистон йигит ва қизлари, дейишди сўзга чиққан кишилар, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ички ҳамда ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар. Социалистик Ватан қудратини фидокорона меҳнат билан мустаҳкамлашга, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олишга ҳаракат қилмоқдалар.

6 миллион тонналик Ўзбекистон пахтаси учун курашда фаол иштирок этган республика меҳнаткаш ёшларининг қаҳрамонона меҳнати комсомол шон-шуҳрати йилномасига олтин ҳарфлар билан ёзиб қўйилди. Бу йил икки миллион тоннадан кўп «каҳрабо дон» йиғиштириб олган ёш маккажўхорикорлар ҳам катта меҳнат ғалабасига эришдилар. Саноат ишлаб чиқаришини ривожлантириш планларини амалга оширишга комсомоллар ва ёшлар салмоқли ҳисса қўшдилар.

Пленумда партия белгилаб берган вазифаларни муваффақиятли амалга ошириш учун комсомол ташкилотларининг бутун ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишлари даражасини оширишни кўзда тутувчи комплекс тадбирлар белгиланди.

Сўзга чиққан нотиқлар республиканинг комсомол ва ёшлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини бажаришга муносиб ҳисса қўшадилар, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини меҳнатда ва ўқишда янги-дан-янги муваффақиятлар билан кутиб оладилар, деб ваъда бердилар.

Пленум қатнашчилари студентлар ва ёш олимларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларни илмий тадқиқотлар самарадорлигини оширишга сафарбар этиш, фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаш юзасидан республика комсомол ташкилотларининг вазифаларини ҳам муҳокама қилдилар. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика партия ва қишлоқ хўжалик органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг инструктори ўртоқ Герман Мубарекшевич **Файрушинни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

СССР 60 ҳардошлик мушоираси

Иван ДРАЧ

СССР Давлат мукофоти лауреати

Таниқли украин шоири Иван Драч ўзининг истеъдод эгасидир. Унинг шеърларида ўзига хос лиризм, кескин фалсафий мушоҳада сиқиқ ўрин тутади.

Иван Драч 1936 йилда туғилган. Ёшлигидан шеърият чексиз меҳр қўйган. Унинг «Кунгабоқар», «Кўнглар қўшиғи», «Одимлар», «Қуёш ларзаси» сингари қатор шеърий тўпламлари, достонлари чоп этилган. Шоирнинг ажойиб достонлари теран фалсафий мушоҳадага ва олижаноб инсоний туйғулар билан суғорилган.

Иван Драчнинг қатор асарлари ҳардош халқлар тилларига, шунингдек, чет тилларга таржима қилинган.

ИБТИДО СИРЛАРИ

Ибтидодами ибтидо, уруғдами мабодо,
Балки уша Демокрад, балки Аршимедода,
Ҳамон изланишдамиз, ҳаракатдамиз,
Ибтидоси қайдадир.

Ньютон хаёлидаги қадим ўт сўзлардами,
Чўғдек қизиган тонгдаги қамашган кўзлардами,
Ҳоргин учар қанотда балки айни бақоси—
Қайдадир ибтидоси.

Энштейн ўтганми,
Буюк тафаккур қудрат.

Борлиқ моҳият нура қоришиб кетган
журъат,
Қани уша тонгги нур, қани унинг дояси,
Қайдадир ибтидоси.

Менинг нигоҳ, доднмга — сукут тутар
сукунат,
Тингламоқда муштоқман — садо
ибтидосига.
Каломим интиҳоси — яна уша
ҳақиқат:
Жаҳон ақлин кўюрман ибтидо асосига!

ИЖОД ҲАҚИДА БАЛЛАДА

ҲАЙКАЛТАРОШ ТЕОДОЗИН БРИЖГА

Бу оламни кашф этмоқ — сенинг
безовта бурчинг,
Мағзию моҳиятни чақиб бермоқ —
муддао!
Бошгинамда қоришиқ бокира бўшлиқ
учун,
Совуқ устахонангда кураш борар бесадо!

Аслида қупоқ тупсам тўғёнларга у пойиқ,
Ҳаёт зарби чақмоқдай,
юракдай бетин тепар,
Лойда замин, замонанг,
пойдан — турфа қалбинг,
Сенинг ўт қалбинг сабаб —
санъат зрур пойтели!

Сукутда мудраб ётган адрин буз,
Қаърига кўзинг тўзиб тафт ила ёндир
туннн.
Тоқи билсин сен эккан ҳаёт — пойнинг
қалбига
Майли устахонангда сузсин Моцарт
туттин.

Ёмонликка беаёв, эзгуликка бўл ташна,
Олам бўшлиқларинин туйғулар билан
тўлдир,
Аҳир фақат пойдир бу ҳали илончи
тошдай.
Йўқдан бор бўлсин ато, ҳазрат
Инсонни бўлдир!

«ЁШ ГВАРДИЯ»ЧИЛАРНИНГ ОНАЛАРИ

Фарзандлар қисматининг
Шуълаcида нурафшон
Оналар даствахтада
Не бор муқаддас, ёруғ!
Хотира ёмғир бўлиб
Яшар экан, Краснодон
Болалар-чи, қолдилар
Ўлим тўғонин ёриб.

Кўз ёшлар ҳамон иссиқ,
Кўз ёшлар ҳали аччиқ;
Болаларга қўшилиб
Думалар жарга меҳр.
Ғалстуклар бойлашар,
Аскарлар беради честь,

Рангпар она лабида
Босинган ғамгин нуқр.
Кўнгил ярасин очар,
Тус сепар қар учашув;
Фарзандлар билан бирга
Ўтмоқ керак қийноқдан,
Танда ўйиқ юлдузни
Ипакларга улашиб.
Толиқишга ҳаққи йўқ
Яшамоқ ва кулмоқдан!

Миллионлар оқиб келар,
Йиллар эса басма-бас,
«Ёш гвардия» ҳайкалининг
Атрофида гиргиттон,

Миллион қадамлар ичра
Эшитилар таниш сас.
Алғов-далғов ичида
Кўринади болажон.
Болажон, ёпирилар
Мисли оппоқ капалак,
Фадеев китобига
Ёздиришар хотира.
Дилга янги руҳ бериб
Беғубор, азиз, юксак
Фарзанди эзгига
Ўхшаш оға хатидан!

Гулчеҳра ЖЎРАЕВА таржималари.

ТОЖИКИСТОН ССР ҲАФТАЛИГИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Тожикистон Совет Социалистик Республикаси СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига катта меҳнат ғалабалари билан бормоқда. Саноатда, қишлоқ хўжалигида, фан ва маданият соҳасида катта ютуқларга эришилаётир. Айниқса, республиканинг табиий шароити берадиган имкониятлардан ғоятда самарали фойдаланилаётганлиги алоҳида эътиборга сазовордир.

Норак ГЭСи ҳозирги кунда Тожикистон қуёши деб бежиз айтилаётгани йўқ. Унинг кучли генераторлари ишлаб чиқараётган нур ва қувват халқ хўжалигининг турли тармоқларида кўпдан-кўп улкан ишларни бажаришга кўмаклашмоқда. Юқоридаги суратда Норак ГЭСининг умумий манзараси акс эттирилган.

Республикада кейинги йилларда азалий халқ ҳунармандчилиги яна ҳам ривож топаётир. Авлоддан авлодга ўтиб келаётган бу соҳа ажойиб ҳунармандлар томонидан тағин ҳам сайқал топмоқда. Бу соҳада Исфарадаги керамика буюмлари заводининг коллективи ибратли иш қилаётир. Корхона томонидан ишлаб чиқарилаётган сопол идишлар — пиёла, кумғон ва бошқа рўзғор буюмлари аҳолига манзур бўлмоқда. Бунда СССР Рассомлар союзи аъзоси, машҳур уста Сафар Соҳибовнинг хизматлари жуда катта. Суратда: Сафар Соҳибов кейинги пайтларда ўзи ишлаган янги сопол идишларни намойиш этмоқда.

(ТАСС фотохроникаси).

ТЕЗ СУРЪАТЛАР БИЛАН

Калинин районидаги «Хасково» совхози посёлкасигача 30 километр узунликда қувур ариқ етказилди. Қурувчилар бу қувур ариқни Чирчиқ дарёси этагида пармаланган қудуқдан бошлаб қазимоқдалар. Яйлов-мелиорация қурилиш бирлашмасининг механизациялашган кўчма колоннаси коллективи монтаж ишларини тез суръатлар билан тугаллади. Йил охиригача сув хасковоликлар ва «Ўзбекистон» совхози паррандабоқарларининг уйларига етиб келади.

Районлараро қувур ариқнинг учинчи навбати қурилмоқда. Трест механизаторлари кўп километр узунликдаги қувур ариқ қуришни муддатидан илгари тугаллаб, Тошкент областидаги бешта район посёлкаларига сув етказиб бериш мажбуриятини олдилар.

(ЎзТАГ).

«КОСМОС-1422» ПАРВОЗДА

1982 йилнинг 3 декабрида Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-1422» учирилди.

Йўлдош ичида ўрнатилган илмий аппаратлар космик фазони тадқиқ этишни давом эттиришга мўлжалланган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

[ТАСС].

УЙ СОТИЛАДИ

Фельетон

Шайтондан тупроқ ялайсанми, деб сўраганларида у «шакари борми?» деган экан. Вячеслав Насонов эса «квартира берасизми?» деб сўраб келганларга «пулингиз борми?» деб жавоб қайтараркан. Кўринишдан қўй оғзидан чўп олмайдиган кишиларни эслатувчи бу шахснинг ҳақиқий хулқ-атвори, туриш-турмуши, мақсад-ўйлари қандайлигини унга иши тушган одамларгина билишади. Дарвоқе, бу Вячеслав Насонов ўзи ким-у, иш жойи, лавозими қандай? Уни Куйбишев районида танимаган, билмаган одам йўқ. Насонов ишни аввал катта инспекторликдан бошлаб, кейин Куйбишев район ижроия комитетига қарашли 42-уй-жойдан фойдаланиш бошқармасига бошлиқ этиб тайинланди. Буни қарангки, у киши раҳбарлик курсисига ўтирди-ю, бу идорага келувчиларнинг сони ҳам кўпайиб қолди. Одамлар энди райижроком раисининг қабулхонаси бир ёқда қолиб, Вячеслав Викторович йўлига илҳақ бўлиб ўтирадиган бўлиб қолишди. Кимга квартира керак бўлса Вячеслав Викторовичга учрашсин, деган пинҳона ивир-шивир гаплар бутун районга тез тарқалиб кетди. Дарҳақиқат, атрофига аланг-жаланг боқиб Насоновнинг хонасига «лип» этиб кириб кетган одамлар у ердан уй калитини бармоқларида айлантириб, оғизлари қулоқларига етиб чиқишарди.

...Кунларнинг бирида Насонов ҳузурига Р. Барсегян деган киши кириб келди.

— Мумкинми, Вячеслав Викторович, — деди у нима қилишини билмагандай муштига йўталиб эшик олдида туриб қоларкан.

— Хўш, хизмат? — Насонов унинг нима илинжда келганлигини фаҳмлаб турган бўлса ҳам, атайлаб сўради.

— Квартира керак эди. Шунга келувдим, — деди Барсегян чайналиб.

— Бу ер квартира берадиган жой эмас-ку, — Насонов истеҳзоли илжаяркан, майна қилгандай деди: — Райижрокомга боринг. Ўшалар берса, биз расмийлаштирамиз.

У шундай деб Барсегяннинг уст-бошига назар ташлади: дурустгина кийинган.

— Тўғри Насоновнинг олдига боргин дейишганди, шунга келгандим...

— Нима дейишувди? Ким айтди? — Насонов кўнглидан нималарнидир ўтказдида, кейин қўлини силтаб қўйди. — Ҳа, майли, умид билан келган экансиз, ноумид қайтманг. Битта квартира сизники бўла қолсин. Аммо ҳақига иккита қуруғидан берасиз. Келишдикми?

— Тушунмадим. Қанақа қуруғи? — Барсегяннинг пешанаси тиришди.

—Икки минг сўм деяпман. Икки мингни беринг-у, уйнинг калитини олиб кетаверинг. Ордер ёзиш ҳам, пропискадан ўтказиш ҳам менинг гарданимга. Розимисиз?

Икки минг сўмга тайёр квартира олишнинг дарагини эшитиб Барсегяннинг чиройи очилиб кетди.

— Хўп... Жоним билан... Ҳозир десангиз ҳозир бераман, — деди у ҳовлиқиб қолиб. Чўнтагидан бир даста пул чиқариб, стол устига қўйди. — Мана, Вячеслав Викторович, санамасангиз ҳам бўлаверади. Нақд икки минг сўм... Олаверинг...

Бир даста пул нима экан, бундан ҳам кўпроғини санамай чўнтакка солишга одатланган Насоновга бу пуллар чўғдай кўриниб, кўзлари чақнаб кетди.

— Паспортингизни ташлаб кетинг. Бир йўла пропискадан ўтказиб, уйни номингизга расмийлаштириб бераман.

Шундай қилиб, «хўл-у қуруқ»нинг маъноси ҳам тез маълум бўла қолди. Бошлиқ пулни олиб, шу заҳотиёқ бошқармага қарашли уйлардан бирида бўшаган квартира калитини Барсегяннинг қўлига тутқазди. Эгалари топшириб кетган ёки бирон бир сабаб билан бўш қолган уйларни пинҳона, енг ичида пуллаб юбориш Насонов учун ҳеч гапмас. Сабаби, уни ижрокомда қўллаб-қувватловчи суянчиқлари, бошқача айтганда, ҳамтовоқлари бор эди-да. Уларсиз, уларнинг «ҳайбаракалласи»сиз уй олиб, уй сотишнинг ўзи бўладими. Бундан ташқари, бу уйларни ҳужжатлаштиришнинг нозик томонлари бор. У ерда ўтирганлар ҳам тирик жон, йўталсанг қўлга қарашади...

Мана, энди 42-уй-жойдан фойдаланиш бошқармаси бошлиғи Насоновнинг ҳамма қилмиш-қидирмишлари сирини ҳам билиб олдингиз. Энди унинг ҳамтовоқлари кимлигидан бохабар бўлинг.

Бир пайтлар 42-уй-жойдан фойдаланиш бошқармасида Любовь Завзина деган аёл паспортистка бўлиб ишларди. Пропискадан ўтказишнинг баланд-паст йўлларини яхши биларди. Ишдан бўшаб, уйда ўтириб қолганди. Насонов ана шу аёлни қанотига тортди. Гапнинг лўндасини айтаркан, танишларинг кўп, ёрдам берсанг, пулга кўмаман, деди. Завзина дарров рози бўлди.

— Пулга кўммагину, аммо шу ишга аралашган одамларнинг хизмат ҳақини берсанг бўлгани, — деди у. — Ўзингдан қолар гап йўқ, бунақа ишлар пул билан битади.

Насонов шу заҳоти унинг қўлига 1200 сўм пул билан Барсегяннинг паспортини тутқазди. Улар икковлашиб Куйбишев район ички ишлар бўлимининг паспорт бўлинмасига йўл олишди. Бу ерда Завзинанинг таниши — Тамара Вейсова паспортистка бўлиб ишлар эди. Салом-алик қилишди, сўнг Завзина Тамарани бир четга тортди:

— Сенга бир юмуш чиқиб қолди, — деди унинг қулоғига шивирлаб. — Пулли иш. Яхшигина ишлаб олишинг мумкин.

Текин пул Тамара Вейсованинг ҳам дил қулфига калит бўлди. «Хўп» деди у қисқа қилиб.

— Шу паспорт эгасини пропискадан ўтказиш керак, — деди Л. Завзина. — Ҳақиниям олиб келганман, тайёр...

— Майли, ҳозир катта инспекторимиз Галина Ноздринага айтиб кўрай-чи, зора у ҳам шу ишга бош қўшса, — Тамара паспорт билан пулни олиб, ичкарига кириб кетди. Орадан бир оз вақт ўтгач, илжайиб чиқиб келди.

— Мана, Любаша, ишинг битди. Барсегяннингни эски число билан пропискадан ўтказдик.

Ана шу «холис хизмати» учун Куйбишев район ички ишлар бўлимининг катта инспектори Галина Ноздрина билан Тамара Вейсовалар уч юз сўмдан ишлаб олишди. Хайрлашаётиб Завзинага «бунақа ишлар учун эшигимиз доим очиқ» деб шама ҳам қилиб қўйишди. В. Насоновга энди квартирани Барсегян номига расмийлаштириб бериш қолганди. Тўппа-тўғри Куйбишев район ижроия комитети уй-жойлардан фойдаланиш трестининг инспектори Анна Скрипникнинг ҳузурига кириб борди. У Скрипникнинг қалбаки ҳужжатларни тузишга, ҳар қандай тўғри ишни ҳам эгри йўл билан ҳал қилиб беришга суяги йўқлигини биларди. Унга пул бўлса бўлгани. Бу сафар ҳам шундай бўлди. Насонов билан «хизмат ҳақи»ни келишиб олгач, Скрипник Барсегян номига қалбаки ҳужжат ёзиб Насоновнинг қўлига тутқазди-да, хизмат ҳақига ундан 400 сўмни нақд санаб олди.

Ҳаром пул эгри қўл, эгри дилли кишиларни ҳеч кўйларга солмайди, дейсиз. Граждалардан бўшаган уйларни сотишга ҳеч қандай ҳақ-ҳуқуқи бўлмаган бошқарма бошлиғи хоналари оз-кўплигига қараб квартираларга ўзича қатъий баҳо қўйди: «Чидаганга чиқарган, ким пулига чидаса, калити ўшаники бўлади», — деди.

Насонов шу тахлитда пропискадан ўтказиб берганлиги учун бошқарма диспетчери Майя Зинкова орқали Н. Мамедова деган аёлнинг минг сўмини, Р. Собиржонова деган аёлга квартира бериб, унинг 3400 сўмини, Мазитова деган аёлнинг 3,5 минг сўмини, Л. Улуханованинг 1,5 минг сўмини, Р. Самиғовнинг 800 сўмини, В. Ивановнинг эса 5 минг сўм пулини олди. Аммо уни бир ўзи емай, шериклари — Вейсова, Ноздрина ва Скрипниклар билан бўлиб еди.

Насонов ва шерикларининг қинғир ишлари Тошкент шаҳар прокуратураси томонидан фош этилиб эгри ишнинг илдизи қирқилди.

Энди гапнинг индаллоси ҳақида. 42-уй-жойдан фойдаланиш бошқармаси халқ депутатлари Куйбишев район Совети ижроия комитетига қарашли ташкилотлардан бири. Бошқармада рўй берадиган ҳар бир воқеа дарров ижрокомда маълум бўлади. Аммо шуниси ажабланарлики, В. Насонов ва унинг шериклари район территориясидаги уй-жойларнинг қанчадан-қанчасини очиқ савдо қилиб сотиб юборишибди-ю, ижрокомда бу нарсадан бехабардай ўтиришганини қаранг.

Инсоннинг инсонлик қиёфасини йўқотиши унинг чакки йўлга босадиган биринчи қадамидан бошланади. Агар олди олинмаса, бу йўл кишини тубсиз жарликка олиб келади. Насонов ва унинг шериклари қилмиши бунинг далилидир. Куйбишев район ижроия комитетида ва унга қарашли мутасадди ташкилотлардаги кишилар ушбу порахўрлик ва кўзбўямачилик сингари иллатлар илдизини вақтида суғуриб ташлаганларида бундай хунук воқеа рўй бермас эди.

Б. ПЎЛАТОВ,
Н. АЛИМОВ.

СПОРТ

ШАХМАТ:

УМИДЛИ ЁШЛАР

Ўсмирлар ўртасида ўтказилган республика биринчилиги якунланди. Сўнгги турда андижонлик И. Каримов билан тошкентлик А. Блодштейнлар ўзаро учрашдилар. Тўрт соатлик қизғин олишувлардан кейин тахтада тенг вазият вужудга келиб, рақиблар битимга келдилар. Бир хил очко тўплаган ҳар иккала шахматчи фахрли ўринларни эгаллашди. Коэффициенти юқорироқ бўлган И. Каримов чемпион бўлди. Ғолиблардан икки очко ортда қолган тошкентлик спорт мастерлигига номзод Ю. Серпер учинчи ўринни эгаллади. Низомга кўра учала шахматчи январь ойида Киевда бўладиган ўсмирлар мамлакат чемпионатида иштирок этади. Қизлар турнирида эса тошкентлик Н. Зинина чемпион бўлди. У Бокуда ўтадиган мамлакат чемпионатига йўлланма олди.

ЎРИНЛАР ВА СОВРИНЛАР

● БОКС. Югославияда «Олтин қўлқоп» совриии учун ўтказилган халқаро турнирда совет боксчиларидан етти киши финалга чиқди. Улар орасида ўзбекистонлик С. Василенко ҳам бор.

● ХОККЕЙ. Тошкентнинг «Бинокор» командаси навбатдаги учрашувни Свердловскнинг маҳаллий «Автомобилист» коллективи билан ўтказиб [4:6, 3:2], жами очколарини 25 тага етказди.

● ШАШКА. Кишиневда рус шашкаси бўйича ўтказилган мамлакат чемпионати тугади. 11 очко тўплаган москвалик И. Кандауров биринчи ўринни эгаллади. Мамлакатнинг ўтган йилги чемпиони самарқандлик гроссмейстер М. Фозилов 10 очко билан кучли олтиликдан жой олди.

Редактор ўринбосари А. НАБИХЎЖАЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

5 ДЕКАБРЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Чашмалар. 10.10 — Мультфильмлар. 10.30 — Ҳужжатли фильм. 10.45 — Будильник. 11.15 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.15 — Қўшиқларимиз, парвоз эт! 12.45 — Здоровье. 13.30 — Тонгги почта. 14.00 — Қишлоқ янгиликлари. 15.00 — Музикали киоск. 15.30 — «Московские новости» газетасининг соврини учун фигурали учиш бўйича халқаро турнир. 17.00 — Музикали программа. 18.00 — Киносаёҳатчилар клуби. 19.00 — Халқаро панорама. 19.45 — «Московские новости» газетасининг соврини учун фигурали учиш бўйича халқаро турнир. 21.00 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30 — Время. 22.05 — А. Н. Островский. Талантлар ва мухлислар. Фильм-спектакль. 23.30 — Бадиий гимнастика бўйича Интервидение кубоги. 00.25 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг! 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.40 — Масхарабоз. Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 12.05 — Ҳайвонот оламида. 13.05 — Ҳужжатли фильм. 13.35 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 15.25 — Қозоғистон телевидение студиясининг программаси. 16.55 — Революция туфайли туғилган. Бадиий фильм. 3-фильм. 18.15 — Ҳужжатли фильм. 18.35 — Мультфильмлар. 19.00 — Бокс. СССР мутлақ чемпионати. 19.30 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 20.00 — Санъат усталари концерти. Танафусда — Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.05 — Санъат усталари концертининг давоми.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Тулпорим. Бадиий фильм. 11.25 — Ҳужжатли фильм. 11.25 — Ҳужжатли кино экрани. 12.10 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Афғонистон: революция давом этмоқда. 13.55 — Ўзбекистон спорти. 14.25 — Реклама. 18.05 — Мультфильмлар. 18.40 — Фонарик. 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Цирк! Цирк! Цирк! 20.30 — Ахборот. 20.50 — Даврамизга марҳабо! Экранда — Тошкент области. 21.30 — Время. 22.05 — Даврамизга марҳабо! Экранда — Тошкент области (давоми).

6 ДЕКАБРЬ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ҳужжатли фильм. 10.00 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 11.50 — Концерт. 12.15 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 13.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Оналар мактаби. 16.30 — Экономика тежамли бўлиши керак. 16.45 — Санъат ва жамият. 17.30 — Гандбол бўйича жаҳон чемпионати. СССР — Румыния терма командалари. 18.00 — Мультфильм. 18.15 — Финляндия Республикасининг миллий байрами. 19.00 — Стадион ҳамма учун. 19.30 — Ягона оилада. Ўзбекистон ССР 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли экран. 23.05 — Дунё воқеалари. 23.20 — СССР халқларининг қўшиқлари ва рақслари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 —Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — Тарих. 10.00— Рус тили. 11.05 — География. 11.35 — Ботаника. 11.55 — Тарих. 12.25 — Фан оламида. 12.55 — Илмий-оммабоп фильм. 13.10 — А. С. Пушкин. «Евгений Онегин». 13.40 — Табиатшунослик. 14.00 — Ўқитувчига музика сабоғи. 15.05 — Умумий биология. 15.35 — К. Чуковский ижоди. 16.20— ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Қишлоқ янгиликлари. 19.50 — Самбо кураши бўйича СССР мутлақ чемпионати. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05 —Тунги қўнғироқ. Бадиий фильм. 23.05 — Театр ҳақида ҳикоялар.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Табиатшунослик. 11.50 — Кинопрограмма. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Жонажон ўлка. 19.00 — Ахборот. 19.30 —Ягона оилада. Ўзбекистон ССР. 21.30 — Время. 22.05 — Бугун оламда нима гап? 22.20 —Улкан ва қисқа умр. Бадиий фильм. 23.45 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 17.55 — Телефильм. 18.15 — Олий математика. 19.15 — Илмий-оммабоп программа. 19.45 —Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Назарий механика. 21.20 — Тележурнал. 21.30 — Москва-II.

ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлими

КАРТОШКА ВА САБЗАВОТ-ПОЛИЗ ЭКИНЛАРИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

сабзавот ва полиз экинлари селекцияси бўлими (усти очиқ ва ёпиқ ҳолда) катта илмий ходим (хўжалик шартномаси тематикаси бўйича)

вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 23 декабргача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 702015, Тошкент области, Тошкент району, «Қозоқкенсой» алоқа бўлими.

●

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

1—10 январь кунлари

Мактаб ўқувчиларининг қишки каникули кунларида Қорбобо, Қорқиз ва бошқа эртак қаҳрамонлари иштирокида

«СЕҲРЛИ КЎЛ»

ЯНГИ ЙИЛ ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

Томошалар соат 10, 12, 14.00 да бошланади.

Касса ҳар куни соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

46-03-12, 46-70-31, 55-62-27, 55-65-22 телефон номерлари бўйича справкалар олиш мумкин.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ 8-ТАЖРИБА-РЕМОНТ ЗАВОДИ

(700015, Тошкент шаҳри, Чехов кўчаси, 18-уй) 1983 йилнинг биринчи кварталида капитал-тиклаш ремонтига топширилган ремонт фонди буюртмаларини [illegible]

ТЕКШИРУВДАН ЎТКАЗАДИ

[illegible]

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/XIIда Бой ила хизматчи (11.00), Олтин девор (19.30), 7/XII да Гурунг.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/XIIда Тўйдан олдин томоша, 6/XIIда Тошкентнинг нозанин маликаси.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСР халқ артисти ИВАН РУБАН раҳбарлигидаги ёввойи ҳайвонлар аттракциони гастроллари (13.00, 16.00 ва 19.30).

●

ТЕННИС САРОЙИДА

6—12 декабрь кунлари

СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

олий лиганинг эркаклар командалари ўртасида

Баскетбол

3-ТУР ЎЙИНЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР

«Статиба» (Вильнюс).
«АСК» (Киев).
«Калев» (Таллин).
«Алмаз» (Москва).
«Строитель» (Куйбышев).
«Университет» (Тошкент).

Ўйинлар 6, 7, 8, 10 декабрь кунлари соат 16.00да, 11, 12 декабрь кунлари соат 12.00да бошланади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

БИЛЕТЛАР СОТИЛМОҚДА.

46-07-33, 46-03-12, 46-68-77 телефонлари бўйича справкалар олиш мумкин.

Тошкент давлат университети ректорати ҳамда партия ва жамоат ташкилотлари шарқ факультетининг араб филологияси кафедраси доценти А. Г. Ганиевага отаси

Абдуғани ОМОНБОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари—33-06-83, 32-55-04, [illegible]; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — [illegible]; хаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — [illegible]; 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — [illegible]; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13; иллюстрация — [illegible]; бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — [illegible]; 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; [illegible]